

CATALÀ

PUJOL I BAUSIS UN REPTE DE FUTUR

Pujol i Bausis és un projecte de patrimoni cultural de reconversió de les estructures existents de l'antiga fàbrica Pujol i Bausis en un nou espai museístic de recuperació de patrimoni industrial i creació d'un espai adreçat a la ceràmica industrial modernista, especialment.

CASTELLANO

PUJOL Y BAUSIS UN RETO DE FUTURO

Pujol y Bausis es un proyecto de patrimonio cultural de reconversión de las estructuras existentes de la antigua fábrica Pujol y Bausis en un nuevo espacio museístico de recuperación de patrimonio industrial y creación de un espacio orientado a la cerámica industrial modernista, especialmente.

ENGLISH

PUJOL AND BAUSIS, A CHALLENGE FOR THE FUTURE

Pujol i Bausis is a cultural heritage project to reconvert the existing structures on the old factory into a live museum, thus enabling the city of Esplugues to recover its industrial heritage and create a space particularly oriented to industrial ceramics at the time of Modernism.

HORARI

- Visites guiades els diumenges a les 11.00h i a les 13.00h
- Visites dies laborables, prèvia concertació, trucant al telèfon 93 470 02 18 (de dilluns a divendres de 10 a 14h)
- Visites combinades **Pujol i Bausis i Can Tinturé**

Ajuntament d'Esplugues
Plaça Santa Magdalena, 5-6.
08950 Esplugues de Llobregat (Barcelona)
www.esplugues.cat
ajuntament@esplugues.cat
Telèfon gratuït Punt d'Atenció a la Ciutadania: 900 300 082

HORARIO

- Visistas guiadas los domingos a las 11.00h y a las 13.00h
- Visitas días laborables, previa concertación, llamando al teléfono 93 470 02 18 (de lunes a viernes de 10 a 14h)
- Visitas combinadas **Pujol i Bausis y Can Tinturé**

Ayuntamiento de Esplugues
Plaça Santa Magdalena, 5-6.
08950 Esplugues de Llobregat (Barcelona)
www.esplugues.cat
ajuntament@esplugues.cat
Teléfono gratuito Punto de Atención a la Ciudadanía: 900 300 082

VISITING HOURS

- Guided tours on Sunday at 11.00 and at 13.00

Ajuntament d'Esplugues
Plaça Santa Magdalena, 5-6.
08950 Esplugues de Llobregat (Barcelona)
www.esplugues.cat
ajuntament@esplugues.cat

1 Pujol i Bausis "La Rajoleta" Passatge Puig d'Ossa, s/n

2 Can Tinturé Carrer de l'Església, 36

Tel. 934 700 218
08950 Esplugues de Llobregat

Bus	
1	EP-1, EP-4, 63, 157, 158, L-52
2	EP-1, EP-2, EP-4, 63, 157, 158, L-52
3	EP-1, EP-4, 63, 157, 158, L-52
4	EP-1, EP-2, 57, 67, 68, 78
5	EP-1, EP-2, EP-4, JM

Metro	
M	Can Vidalet (15 min. caminant / 15 min. andando / A 15-minute walk)

Trambaix (Línies 1,2 i 3)	
T	Parada Pont d'Esplugues

■	Zona de vianants
■	Zona peatonal
■	Pedestrian area

La rajoleta

La rajoleta
Pujol i Bausis
CENTRE DE CERÀMICA I ARQUEOLOGIA INDUSTRIAL

QUÈ VA SER PUJOL I BAUSIS? ANTECEDENTS HISTÒRICS

La fàbrica de productes ceràmics “Pujol i Bausis” –coneguda popularment com *La Rajoleta*– constitueix un ineludible punt de referència en l'àmbit de la producció de la ceràmica industrial catalana i, molt especialment, durant l'època d'esplendor del modernisme i noucentisme.

Les primeres instal·lacions es poden datar entre els anys 50 i 60 del segle XIX, possiblement quan dos socis francesos Màrius Jourdan Bourell i Joan Terrada Cornet decideixen associar-se per establir inicialment una “fàbrica de ladrillos”.

Això no obstant, no serà fins a la dècada vuitcentista dels setanta quan l'empresa comandada per Jaume Pujol i Bausis pren gran relleu com a fàbrica de ceràmica ornamental.

A finals del s.XIX, el negoci passa a mans de Pau Pujol Vilà, moments que coincidiran amb l'època d'or de la fàbrica i amb el període de màxim esplendor del modernisme.

Modernisme

TREBALLADORS I COL·LABORADORS

Juntament amb molts dels veïns d'Esplugues, alguns originaris de poblacions valencianes, hi participaren també artistes i arquitectes que elaboraren projectes ceràmics per encàrrec de la fàbrica. Arquitectes com Gaudí, Gallissà, Puig i Cadafalch, Domènech i Montaner, Bassegoda... mantingueren relacions amb la fàbrica, ja fos per nodrir les seves obres arquitectòniques o fent dissenys.

La fàbrica comptà amb directors artístics de gran relleu com Joan B. Alós i Peris (1881-1950) –pare d'una altra excepcional ceramista lligada a la població d'Esplugues, Angelina Alós i Tormo (1917-1997)– i Francesc Quer i Selves (1858-1933).

Treballadors

Modernismo

¿QUÉ FUE PUJOL Y BAUSIS? ANTECEDENTES HISTÓRICOS

La fàbrica de productes ceràmics “Pujol i Bausis” –conocida popularment como *La Rajoleta*– constituye un ineludible punto de referencia en el ámbito de la producción de la cerámica industrial catalana y, muy especialmente, durante la época de esplendor del modernismo y el “noucentisme”.

Las primeras instalaciones se pueden datar entre los años 50 y 60 del siglo XIX, posiblemente cuando dos socios franceses, Màrius Jourdan Bourell y Joan Terrada Cornet, deciden asociarse para establecer inicialmente una fàbrica de ladrillos.

Pese a todo, no será hasta la década ochocentista de los setenta cuando la empresa comandada por Jaume Pujol y Bausis alcanza gran importancia como fàbrica de ceràmica ornamental. A finales del s. XIX, el negocio pasa a manos de Pau Pujol Vilà, momentos que coincidirán con la época de oro de la fàbrica y con el periodo de máximo esplendor del modernismo.

TRABAJADORES Y COLABORADORES

Junto a muchos vecinos de Esplugues, algunos originarios de poblaciones valencianas, participaron también artistas y arquitectos que elaboraban proyectos ceràmicos por encargo de la fàbrica. Arquitectos como Gaudí, Gallissà, Puig i Cadafalch, Domènech i Montaner o Bassegoda mantuvieron relaciones con la fàbrica, tanto para proveer de material a sus obras arquitectónicas como haciendo diseños.

La fàbrica contó con directores artísticos de gran relevancia como Joan B. Alós i Peris (1881-1950) –padre de otra excepcional ceramista lligada a la población de Esplugues, Angelina Alós i Tormo (1917-1997)- y Francesc Quer i Selves (1858-1933).

Trabajadores

Workers

WHAT WAS PUJOL & BAUSIS? HISTORICAL BACKGROUND

The ceramics factory “Pujol i Bausis”, popularly known as “La Rajoleta” (The Little Tile), is an ever present point of reference in the area of Catalan industrial ceramics production. And this is particularly so with regard to the times of splendor of Modernisme and, later on, *Noucentisme* (early XXth Century).

The first facilities can be dated back to the 1850 and 1860, when two French partners - Marius Jourdan and Joan Terrada Cornet - decided to set up a partnership and create what was first to be a brick factory. But it will not be until about twenty years later, in the 70s, that the firm, now managed by Jaume Pujol y Bausis, becomes a large factory for the production of ornamental ceramics. By the end of the XIXth Century, the business is taken over by Pau Pujol Vilà. This period of industrial prosperity overlaps the zenith of Modernisme.

Modernism

WORKERS AND CONTRIBUTORS

Together with the people working in the factory - many of whom were neighbors living in Esplugues, others coming from villages in Valencia having tradition in ceramics manufacture - a large number of artists and architects contributed to the projects and designs of the ceramics materials produced by the factory. Architects such as Gaudí, Gallissà, Puig i Cadafalch, Domènech i Montaner or Bassegoda had a close relationship with the factory by getting material for their architectural works or by developing designs for the ceramics. The factory had renowned artistic managers, such as Joan B. Alós i Peris (1881-1959) - the father of another exceptional artist also closely related to the town of Esplugues: Angelina Alós i Tormo (1917-1997) - and Francesc Quer i Selves (1858-1933).

WHAT IS PUJOL Y BAUSIS TODAY?

The factory's heritage - made up by all the structures and most relevant elements of what used to be a large production center - such as the clear ponds, the mill room, the clay corner, the steam machine's emplacement or the large ensemble of fire furnaces in different designs: four Arab, two buried, two bottle-shaped and the one with metallic reflections - is a valuable witness to the historical relationship between our city and clay-related production. Recent research has largely increased the archeological and technological interest of the site.

Firing furnaces

QUÈ ÉS PUJOL I BAUSIS? AVUI

El conjunt patrimonial constituït per tota la seqüència de les estructures i els elements més significatius del que fou un gran centre productor, com les basses de decantació, l'estança dels molins, el racó del fang, l'assentament de la màquina de vapor o el gran conjunt dels forns de cocció amb els quatre de tipus àrab, els dos soterrats, els dos d'ampolla i el de reflex metàl·lic, és un valuós testimoni de les vinculacions que la nostra ciutat mantingué històricament amb el fang. Recents prospeccions han incrementat en gran manera l'interès arqueològic i tecnològic del conjunt.

Forns de cocció

Hornos de cocción

¿QUÈ ES PUJOL Y BAUSIS HOY?

El conjunto patrimonial, constituido por toda la secuencia de las estructuras y los elementos más significativos del que fue un gran centro productor, como las balsas de decantación, la estancia de los molinos, el rincón del barro, el asentamiento de la máquina de vapor o el gran conjunto de los hornos de cocción como los cuatro de tipo árabe, los dos enterrados, los dos de botella y el de reflejo metálico, es un valioso testimonio de los vínculos que nuestra ciudad mantuvo históricamente con el barro. Recientes prospecciones han incrementado en gran manera el interés arqueológico y tecnológico del conjunto.